

No. 32226

**UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN
AND NORTHERN IRELAND
and
GEORGIA**

**Agreement for the promotion and protection of investments.
Signed at London on 15 February 1995**

Authentic texts: English and Georgian.

*Registered by the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
on 25 October 1995.*

**ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE
ET D'IRLANDE DU NORD
et
GÉORGIE**

**Accord relatif à l'encouragement et à la protection des inves-
tissements. Signé à Londres le 15 février 1995**

Textes authentiques : anglais et géorgien.

*Enregistré par le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord
le 25 octobre 1995.*

AGREEMENT¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND AND THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF GEORGIA FOR THE PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the Republic of Georgia;

Desiring to create favourable conditions for greater investment by nationals and companies of one State in the territory of the other State;

Recognising that the encouragement and reciprocal protection under international agreement of such investments will be conducive to the stimulation of individual business initiative and will increase prosperity in both States;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

Definitions

For the purposes of this Agreement:

- (a) "investment" means every kind of asset and in particular, though not exclusively, includes:
- (i) movable and immovable property and any other property rights such as mortgages, liens or pledges;
  - (ii) shares in and stock and debentures of a company and any other form of participation in a company;
  - (iii) claims to money or to any performance under contract having a financial value;
  - (iv) intellectual property rights, goodwill, technical processes and know-how;
  - (v) business concessions conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.
- A change in the form in which assets are invested does not affect their character as investments and the term "investment" includes all investments, whether made before or after the date of entry into force of this Agreement;
- (b) "returns" means the amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profit, interest, capital gains, dividends, royalties and fees;
- (c) "nationals" means:
- (i) in respect of the Republic of Georgia: Georgians within the meaning of the law of the Republic of Georgia;
  - (ii) in respect of the United Kingdom: physical persons deriving their status as United Kingdom nationals from the law in force in the United Kingdom;

¹ Came into force on 15 February 1995 by signature, in accordance with article 13.

- (d) “companies” means:
- (i) in respect of the Republic of Georgia: any kind of legal person involved in economic activity irrespective of whether or not its activities are directed at profit;
  - (ii) in respect of the United Kingdom: corporations, firms and associations incorporated or constituted under the law in force in any part of the United Kingdom or in any territory to which this Agreement is extended in accordance with the provisions of Article 12;
- (e) “territory” means:
- (i) in respect of the Republic of Georgia: the Republic of Georgia, including the territorial sea and any maritime area situated beyond the territorial sea of the Republic of Georgia which has been or might in the future be designated under the national law of the Republic of Georgia in accordance with international law as an area within which the Republic of Georgia may exercise rights with regard to the sea-bed and subsoil and the natural resources;
  - (ii) in respect of the United Kingdom: Great Britain and Northern Ireland, including the territorial sea and any maritime area situated beyond the territorial sea of the United Kingdom which has been or might in the future be designated under the national law of the United Kingdom in accordance with international law as an area within which the United Kingdom may exercise rights with regard to the sea-bed and subsoil and the natural resources and any territory to which this Agreement is extended in accordance with the provisions of Article 12.

ARTICLE 2

Promotion and Protection of Investment

- (1) Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for nationals or companies of the other Contracting Party to invest capital in its territory, and, subject to its right to exercise powers conferred by its laws, shall admit such capital.
- (2) Investments of nationals or companies of each Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party. Neither Contracting Party shall in any way impair by unreasonable or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments in its territory of nationals or companies of the other Contracting Party. Each Contracting Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments of nationals or companies of the other Contracting Party.

ARTICLE 3

National Treatment and Most-favoured-nation Provisions

- (1) Neither Contracting Party shall in its territory subject investments or returns of nationals or companies of the other Contracting Party to treatment less favourable than that which it accords to investments or returns of its own nationals or companies or to investments or returns of nationals or companies of any third State.

(2) Neither Contracting Party shall in its territory subject nationals or companies of the other Contracting Party, as regards their management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, to treatment less favourable than that which it accords to its own nationals or companies or to nationals or companies of any third State.

(3) For the avoidance of doubt it is confirmed that the treatment provided for in paragraphs (1) and (2) above shall apply to the provisions of Articles 1 to 11 of this Agreement.

ARTICLE 4

Compensation for Losses

(1) Nationals or companies of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own nationals or companies or to nationals or companies of any third State. Resulting payments shall be freely transferable.

(2) Without prejudice to paragraph (1) of this Article, nationals and companies of one Contracting Party who in any of the situations referred to in that paragraph suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:

- (a) requisitioning of their property by its forces or authorities, or
- (b) destruction of their property by its forces or authorities, which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation,

shall be accorded restitution or adequate compensation. Resulting payments shall be freely transferable.

ARTICLE 5

Expropriation

(1) Investments of nationals or companies of either Contracting Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalisation or expropriation (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party except for a public purpose related to the internal needs of that Party on a non-discriminatory basis and against prompt, adequate and effective compensation. Such compensation shall amount to the genuine value of the investment expropriated immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier, shall include interest at a normal commercial rate until the date of payment, shall be made without delay, be effectively realizable and be freely transferable. The national or company affected shall have a right, under the law of the Contracting Party making the expropriation, to prompt review, by a judicial or other independent

authority of that Party, of his or its case and of the valuation of his or its investment in accordance with the principles set out in this paragraph.

(2) Where a Contracting Party expropriates the assets of a company which is incorporated or constituted under the law in force in any part of its own territory, and in which nationals or companies of the other Contracting Party own shares, it shall ensure that the provisions of paragraph (1) of this Article are applied to the extent necessary to guarantee prompt, adequate and effective compensation in respect of their investment to such nationals or companies of the other Contracting Party who are owners of those shares.

ARTICLE 6

Repatriation of Investment and Returns

Each Contracting Party shall in respect of investments guarantee to nationals or companies of the other Contracting Party the unrestricted transfer of their investments and returns. Transfers shall be effected without delay in the convertible currency in which the capital was originally invested or in any other convertible currency agreed by the investor and the Contracting Party concerned. Unless otherwise agreed by the investor transfers shall be made at the rate of exchange applicable on the date of transfer pursuant to the exchange regulations in force.

ARTICLE 7

Exceptions

The provisions of this Agreement relative to the grant of treatment not less favourable than that accorded to the nationals or companies of either Contracting Party or of any third State shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the nationals or companies of the other the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from:

- (a) any existing or future customs union or similar international agreement to which either of the Contracting Parties is or may become a party, or
- (b) any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation.

ARTICLE 8

Reference to International Centre for Settlement of Investment Disputes

(1) Each Contracting Party hereby consents to submit to the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (hereinafter referred to as "the Centre") for settlement by conciliation or arbitration under the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of Other States opened for

signature at Washington on 18 March 1965¹ any legal dispute arising between that Contracting Party and a national or company of the other Contracting Party concerning an investment of the latter in the territory of the former.

(2) As long as the Republic of Georgia has not become a Party to the Convention referred to in paragraph (1) of this Article, disputes referred to in that paragraph shall be submitted to the Centre under the Rules governing the Additional Facility for the Administration of Conciliation, Arbitration and Fact-Finding Proceedings by the Secretariat of the Centre (Additional Facility Rules).

(3) A company which is incorporated or constituted under the law in force in the territory of one Contracting Party and in which before such a dispute arises the majority of shares are owned by nationals or companies of the other Contracting Party shall in accordance with Article 25(2)(b) of the Convention be treated for the purposes of the Convention as a company of the other Contracting Party.

(4) If any such dispute should arise and agreement cannot be reached within three months between the parties to this dispute through pursuit of local remedies or otherwise, then, if the national or company affected also consents in writing to submit the dispute to the Centre for settlement by conciliation or arbitration under the Convention, either party may institute proceedings by addressing a request to that effect to the Secretary-General of the Centre as provided in Articles 28 and 36 of the Convention. In the event of disagreement as to whether conciliation or arbitration is the more appropriate procedure the national or company affected shall have the right to choose. The Contracting Party which is a party to the dispute shall not raise as an objection at any stage of the proceedings or enforcement of an award the fact that the national or company which is the other party to the dispute has received in pursuance of an insurance contract an indemnity in respect of some or all of his or its losses.

(5) Neither Contracting Party shall pursue through the diplomatic channel any dispute referred to the Centre unless:

(a) the Secretary-General of the Centre, or a conciliation commission or an arbitral tribunal constituted by it, decides that the dispute is not within the jurisdiction of the Centre, or

(b) the other Contracting Party should fail to abide by or to comply with any award rendered by an arbitral tribunal.

ARTICLE 9

Disputes between the Contracting Parties

(1) Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement should, if possible, be settled through the diplomatic channel.

---

¹ United Nations, *Treaty Series*, vol. 575, p. 159.

(2) If a dispute between the Contracting Parties cannot thus be settled, it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an arbitral tribunal.

(3) Such an arbitral tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the tribunal. The Chairman shall be appointed within two months from the date of appointment of the other two members.

(4) If within the periods specified in paragraph (3) of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make any necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice-President is a national of either Contracting Party or if he too is prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.

(5) The arbitral tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the cost of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings; the cost of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The tribunal may, however, in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties, and this award shall be binding on both Contracting Parties. The tribunal shall determine its own procedure.

ARTICLE 10

Subrogation

(1) If one Contracting Party or its designated Agency (“the first Contracting Party”) makes a payment under an indemnity given in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party (“the second Contracting Party”), the second Contracting Party shall recognise:

- (a) the assignment to the first Contracting Party by law or by legal transaction of all the rights and claims of the party indemnified, and
- (b) that the first Contracting Party is entitled to exercise such rights and enforce such claims by virtue of subrogation, to the same extent as the party indemnified.

(2) The first Contracting Party shall be entitled in all circumstances to the same treatment in respect of:

- (a) the rights and claims acquired by it by virtue of the assignment, and
- (b) any payments received in pursuance of those rights and claims,

as the party indemnified was entitled to receive by virtue of this Agreement in respect of the investment concerned and its related returns.

(3) Any payments received in non-convertible currency by the first Contracting Party in pursuance of the rights and claims acquired shall be freely available to the first Contracting Party for the purpose of meeting any expenditure incurred in the territory of the second Contracting Party.

ARTICLE 11

Application of other Rules

If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain rules, whether general or specific, entitling investments by nationals or companies of the other, Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such rules shall to the extent that they are more favourable prevail over the present Agreement.

ARTICLE 12

Territorial Extension

At the time of signature of this Agreement, or at any time thereafter, the provisions of this Agreement may be extended to such territories for whose international relations the Government of the United Kingdom are responsible as may be agreed between the Contracting Parties in an Exchange of Notes.

ARTICLE 13

Entry into Force

This Agreement shall enter into force on the day of signature.

ARTICLE 14

Duration and Termination

This Agreement shall remain in force for a period of ten years. Thereafter it shall continue in force until the expiration of twelve months from the date on which either Contracting Party shall have given written notice of termination to the other. Provided that in respect of investments made whilst the Agreement is in force, its provisions shall continue in effect with respect to such investments for a period of twenty years after the date of termination and without prejudice to the application thereafter of the rules of general international law.

In witness whereof the undersigned, duly authorised thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done in duplicate at London this 15th day of February 1995 in the English and Georgian languages, both texts being equally authoritative.

For the Government
of the United Kingdom of Great Britain
and Northern Ireland:

JOHN MAJOR

For the Government
of the Republic of Georgia:

E. SHEVARDNADZE

[GEORGIAN TEXT — TEXTE GÉORGIEN]

ხ ე ლ შ ე კ რ უ ლ ე ბ ა

დიდა ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს მთავრობასა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას შორის კაპიტალდაბანდებებს წახალისებისა და დაცვის შესახებ

დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფოს მთავრობა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა

აპირებენ შექმნან საუკეთესო პირობები კაპიტალდაბანდებების განსორციელებისათვის თითოეული ქვეყნის მოქალაქეთა და კომპანიების მიერ მეორე ქვეყნის ტერიტორიაზე;

აღიარებენ, რომ საერთაშორისო ხელშეკრულებით ასეთი კაპიტალდაბანდებების ხელშეწყობა და ურთიერთდაცვა სტიმულს მისცემს კერძო ბიზნესის ინიციატივას და აამაღლებს ორივე ქვეყნის ხალხების კეთილდღეობას;

შეთანხმდნენ შემდეგზე:

მ უ ხ ლ ი 1

განმარტებები

წინამდებარე ხელშეკრულების მიზნებისათვის

(ა) ტერმინი "კაპიტალდაბანდებები" ნიშნავს ყველა სახის ქონებრივ ფასიულობას და კერძოდ მოიცავს (თუმცა ამით არ შემოიფარგლება):

(i) მოძრავ და უძრავ ქონებას, აგრეთვე ყველა სახის ქონებრივ უფლებებს, როგორცაა დაგარავება, იპოთეკა, თუ თავდებით დადგომა;

(ii) კომპანიებში წილობრივი, სააქციონერო კაპიტალით, ობლიგაციებით და სხვა გზით მონაწილეობის უფლებებს;

(iii) მოთხოვნის უფლებას თანხაზე, ან ისეთი სახის საკონტრაქტო საქმიანობაზე, რასაც ფინანსურა ღირებულება გააჩნია;

(iv) უფლებებს ინტელექტუალურ საკუთრებაზე, არამატერიალურ აქტივებს, ტექნიკურ პროცესებს და ნიუ-პაუს;

(v) კანონით ან კონტრაქტით დადგენილ საქმიან კონკრეტულ, მათ შორის ბუნებრივი რესურსების ძიებას, გადამუშავებას, ექსტრაგირებას და ექსპლუატაციას.

ფასულობათა დაბანდების სახის შეცვლა არ აწვევს მათი არსის, როგორც კაპიტალდაბანდებთა (ველიების და ტერმინი "კაპიტალდაბანდების" მოცვაეს ყველა კაპიტალდაბანდებს, რომელიც განხორციელდა წინამდებარე ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღამდე ან მის შემდეგ.

(ბ) ტერმინი "შემოსავალი" ნიშნავს თანხებს, მიღებულს კაპიტალდაბანდებებიდან, და კერძოდ მოიცავს (თუმცა ამით არ შემოიფარგლება) მოგებას, პროცენტს, დივიდენდს, ამონაგებს კაპიტალიდან, როიალთის და ლიცენზიურ ანაზღაურებას:

(გ) ტერმინი "მოქალაქეები" გულისხმობს:

(i) საქართველოს რესპუბლიკისათვის: ფიზიკურ პირებს, რომლებიც იღებენ საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქის სტატუსს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის მიხედვით;

(ii) გაერთიანებული სამეფოსათვის: ფიზიკურ პირებს, რომლებიც იღებენ გაერთიანებული სამეფოს მოქალაქის სტატუსს გაერთიანებული სამეფოს კანონმდებლობის მიხედვით.

(დ) ტერმინი "კომპანიები" ნიშნავს:

(i) საქართველოს რესპუბლიკისათვის: საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ ეკონომიკური საქმიანობის ნებისმიერ თურთაულ პირს, დამოუკიდებლად იმისა, არის თუ არა მათი საქმიანობა მიმართული მოგების მიღებაზე;

(ii) გაერთიანებული სამეფოსათვის: კორპორაციები, ფირმები და ასოციაციები, რომლებიც შექმნილი ან რეგისტრირებული არიან მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით გაერთიანებული სამეფოს ნებისმიერ ნაწილში ან ნებისმიერ ტერიტორიაზე, რომლებზეც ვრცელდება წინამდებარე ხელშეკრულება მოცემული ხელშეკრულების მე-12 მუხლის შესაბამისად.

(ე) ტერმინი "ტერიტორია" ნიშნავს:

(i) საქართველოს რესპუბლიკისათვის: საქართველოს რესპუბლიკა საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული წყლებითა და ტერიტორიული წყლების მიღმა ზღვის რაიონით, რომელიც აღნიშნულია ან მომავალში შეიძლება აღნიშნოს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით საერთაშორისო სამართლის შესაბამისად როგორც ტერიტორია, რომლის ფარგლებში საქართველოს რესპუბლიკას შეუძლია განახორციელოს უფლებები ზღვის ფსკერთან, ნიადაგისქვეშა ფენებთან და ბუნებრივ რესურსებთან დაკავშირებით;

(ii) გაერთიანებული სამეფოსათვის: დიდი ბრიტანეთი და ჩრდილოეთი ირლანდია გაერთიანებული სამეფოს ტერიტორიული წყლებითა და ტერიტორიული წყლების მიღმა ზღვის რაიონით, რომელაც აღნიშნულია ან მომავალში შეიძლება აღნიშნოს გაერთიანებული სამეფოს კანონმდებლობით საერთაშორისო სამართლის შესაბამისად როგორც ტერიტორია, რომლის ფარგლებში გაერთიანებულ სამეფოს შეუძლია განახორციელოს უფლებები ზღვის ფსკერთან, ნიადაგისქვეშა ფენებთან და ბუნებრივ რესურსებთან დაკავშირებით და ნებისმიერი ტერიტორია, რომელზეც ვრცელდება წინამდებარე ხელშეკრულება ამავე ხელშეკრულების მე-12 მუხლის დებულებებს თანახმად.

მ უ ხ ლ ი 2

კაპიტალდაბანდების წახალისება და დაცვა

(1) თითოეული მონაწილე მხარე საკუთარ ტერიტორიაზე ხელს შეუწყობს და შეუქმნის საუკეთესო პირობებს მეორე მონაწილე მხარის მოქალაქეებს ან კომპანიებს დააბანდოს კაპიტალი, და დაეყრდნობა რა უფლებას თავისი კანონმდებლობის მიერ მისთვის მინიჭებული უფლებამოსილების გამოყენებაზე, სცნობს ამ კაპიტალს.

(2) თითოეული მონაწილე მხარის მოქალაქეებს ან კომპანიებს კაპიტალდაბანდები უნდა სარგებლობდნენ სამართლიანობისა და თანასწორუფლებიანობის რეჟიმით და უნდა სავსებით დაცული იქნან მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე. არც ერთმა მონაწილე მხარემ, დაუსაბუთებლად თუ დისკრიმინაციული ხერხებით არ უნდა შეუშალოს ხელი თავის ტერიტორიაზე მეორე მონაწილე მხარის მოქალაქეებს ან კომპანიებს კაპიტალდაბანდებთან წარმართვაში, განმეგებლობაში, გამოყენებაში, სარგებლობასა და გადაცემაში.

თითოეული მონაწილე მხარე ვალდებულია შეასრულოს მოვალეობები, რომლებიც ეხება მეორე მონაწილე მხარის მოქალაქეებს ან კომპანიებს კაპიტალდაბანდებს.

მ უ ხ ლ ი 3

ეროვნული რეჟიმი და უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმის დებულებები

(1) არ შეიძლება რომელიმე მონაწილე მხარემ თავის ტერიტორიაზე მეორე მონაწილე მხარის მოქალაქეებს ან კომპანიებს კაპიტალდაბანდებისა და შემოსავლების მიმართ გამოიყენოს ნაკლებად ხელშემწყობი რეჟიმი, ვიდრე იგი იყენებს თავისი მოქალაქეებს ან კომპანიებს კაპიტალდაბანდებთან და შემოსავლების

მიმართ ან რომელიმე მესამე სახელმწიფოს მოქალაქეების ან კომპანიების კაპიტალდაბანდებისა და შემოსავლების მიმართ.

(2) არ შეიძლება რომელიმე მონაწილე მხარემ თავის ტერიტორიაზე მეორე მონაწილე მხარის მოქალაქეებს ან კომპანიებს შეუქმნას ნაკლებად ხელშემწყობი რეჟიმი კაპიტალდაბანდებითა მართვაში, განმგებლობაში, გამოყენებაში, სარგებლობასა და გადაცემაში, ვიდრე იგი უქმნის თავის მოქალაქეებს ან კომპანიებს, ან რომელიმე მესამე სახელმწიფოს მოქალაქეებს ან კომპანიებს.

(3) გაუგებრობის თავიდან აცილების მიზნით მიღებულია, რომ ამ მუხლის (1) და (2) პარაგრაფებით აღწერილი რეჟიმი ეხება წინამდებარე შეთანხმების I - II მუხლის დებულებებს.

მ უ ხ ლ ი 4

ზარალის ანაზღაურება

(1) თუ ერთ-ერთი მონაწილე მხარის მოქალაქეების ან კომპანიების კაპიტალდაბანდებებმა განიცადეს ზარალი მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე, რაც გამოწვეული იყო ომით ან შეიარაღებული კონფლიქტით, რევოლუციით, საგანგებო მდგომარეობით, აჯანყებით, ბუნტით ან მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე მომხდარი არეულობით, ამ მეორე მხარემ არ შეიძლება შეუქმნას პირველი მონაწილე მხარის კაპიტალდაბანდებებს ნაკლებად ხელშემწყობი რეჟიმი რესტიტუციის, ზარალის ანაზღაურების, კომპენსაციის ან სხვა სახით მოგვარებისას, ვიდრე იგი უქმნის თავის საკუთარ მოქალაქეებს ან კომპანიებს, ან რომელიმე მესამე სახელმწიფოს მოქალაქეებს ან კომპანიებს. საბოლოო გადასახადი თავისუფლად ტრანსფერებადი უნდა იყოს.

(2) წინამდებარე მუხლის (1) პარაგრაფისათვის ზიანის მიუყენებლად, ერთი მონაწილე მხარის მოქალაქეები ან კომპანიები, რომლებაც ამ პარაგრაფში ნახსენებ ნებისმიერ სიტუაციაში განიცდიან დანაკარგებს მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე გამომდინარე:

(ა) მათი საკუთრების რეკვიზიციიდან ამ სახელმწიფოს ძალების ან ხელისუფლების მიერ, ან

(ბ) მათი საკუთრების განადგურებიდან ამ სახელმწიფოს ძალების ან ხელისუფლების მიერ, რაც არ იყო გამოწვეული საომარი მოქმედებებით, ან არ იყო ნაკარნახევი მდგომარეობის აუცილებლობით.

ექვემდებარებიან რესტიტუციას ან ადეკვატურ კომპენსაციას. საბოლოო გადახდები თავისუფლად ტრანსფერებადი უნდა იყოს.

მ უ ხ ლ ი 5

ექსპროპრიაცია

(1) თითოეული მონაწილე მხარის მოქალაქეების ან კომპანიების კაპიტალდაბანდებები არ უნდა იყოს ექსპროპრიირებული, ნაცვალიანაწილებული, ან მოქცეული რაიმე სხვა მისი შედეგებით ნაცვალიანაწილად და ექსპროპრიაციას (აქ და შემდგომში ნახსენებია, როგორც "ექსპროპრიაცია") ტოლფასი ღონისძიებების ქვეშ მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე, თუკი ეს არ ეხება ამ პირველი მონაწილე მხარის საზოგადოებრივი ინტერესების განხორციელებას შიგა მოთხოვნალებზე არაღისკრამინაცაულ საფუძველზე და სწრაფად აღექვატურად და ეფექტურად კომპენსაციას სანაცვლოდ. ასეთი კომპენსაცია ეკვივალენტური უნდა იყოს ექსპროპრიირებული კაპიტალდაბანდებების ქვეშარტი ღირებულებისა, განსაზღვრული უშუალოდ ექსპროპრიაციას განხორციელებამდე ან მოსალოდნელი ექსპროპრიაციას ოფიციალურად გამოცხადებამდე, ამ ორიდან რომელიც უფრო ადრინდელია. კომპენსაცია უნდა შეიცავდეს ნორმალურ კომერციულ ღონეზე პროცენტს გადახდის დღემდე, უნდა განხორციელდეს დაყოვნების გარეშე, უნდა იყოს ეფექტურად რეალიზებადი და თავისუფლად ტრანსფერებადი. მოქალაქეს ან კომპანიას, რომელიც დაზარალდა, უნდა ჰქონდეს უფლება იმ მხარის კანონმდებლობის შესაბამისად, რომელიც ანხორციელებს ექსპროპრიაციას, სასწრაფოდ შეისწავლოს ამ მხარის იურიდიულ ან დამოუკიდებელ უწყლებამოსილ პარს მოქალაქის ან კომპანიის საქმე და მოქალაქის ან კომპანიის კაპიტალდაბანდებების ფასეულობა მოცემულ პარაგრაფში წარმოდგენილი პრინციპების შესაბამისად.

(2) სადაც ერთი მონაწილე მხარე ახორციელებს საკუთრების ექსპროპრიაციას კომპანიისა, რომელიც შექმნილი ან რეგისტრირებული არის მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად თავისი ტერიტორიის რომელიმე ნაწილში, და რომელშიც მეორე მონაწილე მხარის მოქალაქეებს ან კომპანიებს აქვთ წილი, მან უნდა უზრუნველყოს ამ მუხლის პირველი პარაგრაფის განხორციელება იმ ზომით, რომელიც საჭიროა, რათა გარანტირებულ იქნეს სწრაფი, ადეკვატური და ეფექტური კომპენსაცია მეორე მხარის იმ მოქალაქეების და კომპანიების კაპიტალდაბანდებებისა, რომლებიც არიან ამ წილის მფლობელები.

მ უ ხ ლ ი 6

კაპიტალდაბანდებების და შემოსავლების რეპატრიაცია

თითოეულმა მონაწილე მხარემ მეორე მონაწილე მხარის მოქალაქეებს ან კომპანიებს მათი კაპიტალდაბანდებების და შემოსავლების შეუზღუდავი ტრანსფერტის გარანტია უნდა მისცეს.

ტრანსფერტი უნდა განხორციელდეს ყოველგვარი გადავადების გარეშე ამ სახის კონვერტირებადი ვალუტით, რომელშიც მოხდა პირველადი კაპიტალდაბანდება ან სხვა სახის კონვერტირებადი ვალუტით ინვესტიონისა და მონაწილე მხარეს შორის შეთანხმების საფუძველზე. იმ შემთხვევაში, თუ სხვაგვარად არ არის შეთანხმებული ინვესტიონის მიერ, ტრანსფერტები უნდა განხორციელდეს ტრანსფერტის თარიღისათვის არსებული სავალუტო კურსით სავალუტო გაცვლის შესახებ მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

მ უ ხ ლ ი 7

გამონაკლისები

წინამდებარე ხელშეკრულების დებულებანი ისეთი რეჟიმის მინაჭების შესახებ, რომელიც არანაკლებ ხელშემწყობია, ვიდრე რეჟიმი გამოყენებული თვით მონაწილე მხარის ან რომელიმე მესამე სახელმწიფოს მოქალაქეების ან კომპანიების მიმართ, არ იქნება გაგებულა, როგორც ერთი მონაწილე მხარის ვალდებულება განაგრძოს მეორე მონაწილე მხარის მოქალაქეებზე ან კომპანიებზე ნებისმიერი რეჟიმის სარგებლიანობა, უპირატესობა ან პრივილეგია, რომელიც გამოწვეულია:

- (ა) არსებული ან მომავალი საბაჟო კავშირებით ან სხვა მსგავსი საერთაშორისო ხელშეკრულებით, რომელშიც თითოეული მონაწილე მხარე არის ან შეიძლება გახდეს მონაწილე, ან
- (ბ) ნებისმიერი საერთაშორისო ხელშეკრულებით ან შეთანხმებით, რომელიც მთლიანად ან ძირითადად ეხება დაბეგვრას, ან ადგილობრივი კანონმდებლობით, რომელიც მთლიანად ან ძირითადად ეხება დაბეგვრას.

მ უ ხ ლ ი 8

**საინვესტიციო დავების მოგვარების
საერთაშორისო ცენტრთან ურთიერთობა**

(1) ყოველი მონაწილე მხარე აცხადებს თანხმობას წარუდგინოს საინვესტიციო დავების მოგვარების საერთაშორისო ცენტრს (შემდგომში მოხსენიებული როგორც (ცენტრი)) მორიგებით ან არბიტრაჟით მოგვარებისათვის ნებისმიერ ადგილობრივ დავა, რომელიც წარმოიშობება ამ მონაწილე მხარესა და მეორე მონაწილე მხარის მოქალაქეს ან კომპანიას შორის ამ უკანასკნელის კაპიტალდაბანდებებთან დაკავშირებით პირველი მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე, შესაბამისად კონვენციისა სახელმწიფოთა და სხვა სახელმწიფოების მოქალაქეთა შორის საინვესტიციო დავების მოგვარების შესახებ, რომელზეც ხელის მოწერა დაიწყო ვაშინგტონში 1965 წლის 18 მარტს.

(2) საქართველოს რესპუბლიკის ამ მუხლის პირველ პარაგრაფში ნახსენებ კონვენციაში გაწვერიანებამდე აქ აღნიშნული დავები

გადაეცემა განსახილველად ცენტრს ამ წესების თანახმად, რომელთა მიუხედავად იმართება დამატებითი პირობები ცენტრის სამდივნოს მიერ მოწოდების, არბიტრაჟისა და ფაქტების დადგენის პროცედურების გატარებისათვის" (დამატებითი პირობების წესები).

(3) კომპანია, რომელიც შექმნილი ან რეგისტრირებულია მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად ერთი მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე და რომელიც ამ დაკის წამოჭრამდე უდიდესი წილი მეორე მონაწილე მხარის მთავალაქებს ან კომპანიებს ეკუთვნით, კონვენციას 25 მუხლის მეორე პარაგრაფის (ბ) ქვეპარაგრაფის თანახმად უნდა ჩაათვალოს მეორე მონაწილე მხარის კომპანიად.

(4) რაიმე ამგვარი დაკის წარმოშობის შემთხვევაში, თუ სამი თვის განმავლობაში არ მოხერხდა მხარეთა შორის დაკის გადაწყვეტა ადგილობრივი საშუალებებით, ან სხვა რაიმე გზით, მაშინ თუკი დაზარალებული მთავალაქი ან კომპანია ასევე განაცხადებს წესილობით თანხმობას გადაეცეს სადავო საკითხს "ცენტრს" მისავარსებლად მოწოდების ან არბიტრაჟის გზით "კონვენციას" საფუძველზე. არსვე მხარეს შეუძლია დანიშნოს სასამართლო განხილვა "ცენტრის" გენერალური მდივანად მისთვის მიმართვით, როგორც ეს დადგენილია "კონვენციას" 28-ე და 36-ე მუხლებში. დაზარალებულ მთავალაქს ან კომპანიას უთანხმოების შემთხვევაში უნდა ჰქონდეს ამორჩევის უფლება მოძრავებელ სასამართლოს ან არბიტრაჟს შორის იმის მიხედვით, თუ რომელი პროცედურაა მისთვის უფრო მისაღები. დავის მონაწილე მხარემ საქმის განხილვის ან ოქულებითი გადაწყვეტილების არც ერთ ეტაპზე არ უნდა წამოაყენოს პრეტენზიის სახით ის ფაქტი, რომ მთავალაქემ ან კომპანიამ, რომელიც წარმოადგენს დავის მონაწილე მეორე მხარეს, მიიღო სადაზღვევო კონტრაქტით გათვალისწინებული მთავალაქის ან კომპანიის მთლიანი ან ნაწილობრივი დანაკარგების კომპენსაცია.

(5) არც ერთი მონაწილე მხარე არ გადაწყვეტს "ცენტრში" გადაცემულ დავას დიპლომატიური არხების საშუალებით, სანამ:

(ა) ცენტრის გენერალური მდივანი, მომრიგებელი კომისია, ან კომისიის მიერ დაფუძნებული სამედიატორო სასამართლო არ მიიღებს გადაწყვეტილებას იმის შესახებ, რომ მოცემული სადავო საკითხს არ ექვემდებარება ცენტრის აურისდიქციას, ან

(ბ) მეორე მონაწილე მხარე არ შეასრულებს ან არ დაემორჩილება არბიტრაჟის მიერ გამოტანილ რაიმე გადაწყვეტილებას.

მ უ ხ ლ ი 9

დავა მონაწილე მხარეთა შორის

(1) დაკა მონაწილე მხარეთა შორის, რომელიც წარმოიშობა წინამდებარე ხელშეკრულების განმარტების ან გამოყენების გამო, შეძლებისდაგვარად მოგვარდება დიპლომატიური არხების საშუალებით.

(2) თუ დაჯა არ გადაწყდება ამ საშუალებით, მაშინ მონაწილე მხარეთაგან ერთ-ერთის მოთხოვნის საფუძველზე, ეს საქმე განიხილველად გადაეცემა სამედიატორო სასამართლოს.

3) სამედიატორო სასამართლო ცალკე აქმნება ყოველი კონკრეტული შემთხვევისათვის შემდეგნაირად. არბიტრაჟის მოთხოვნის მიღებიდან ორი თვის განმავლობაში მონაწილე მხარეთაგან ყოველი ნაშნაგს სამედიატორო სასამართლოს თათო წევრს. ეს ორი წევრი ამხარჩევს შესამე სახელმწიფოს მოქალაქეს, რომელიც ორი მონაწილე მხარის თანხმობით უნდა დაინიშნოს სამედიატორო სასამართლოს თავმჯდომარედ. თავმჯდომარე დაინიშნება ღანარჩენი ორი წევრის არჩევიდან ორი თვის განმავლობაში.

(4) თუ მოცემული მუხლის მე-3 პარაგრაფში აღნიშნულ პენასდში არ მოხდა აუცილებელი დანიშნებები, სხვა რომელიმე მარეგულირებელი ხელშეკრულების არანსებობის შემთხვევაში, მონაწილე მხარეთაგან ნებისმიერს უფლება აქვს მიმართოს საერთაშორისო უმაღლესი სასამართლოს პრეზიდენტს. რათა ამ უკანასკნელმა მოახდინოს შესაბამისი დანიშნება. თუ პრეზიდენტი ერთ-ერთი მონაწილე მხარის მოქალაქეა, ან თუ ის რაღაც მიზეზის გამო ვერ ასრულებს ნახსენებ ფუნქციას, მაშინ შესაბამისი დანიშნები უნდა გააკეთოს ვიცე-პრეზიდენტი. თუ ვიცე-პრეზიდენტი არის მონაწილე მხარეთაგან ერთ-ერთის მოქალაქე, ან თუ ისიც სხვა რაიმე მიზეზის გამო ვერ ასრულებს აღნიშნული ფუნქციის შესრულებას, მაშინ შესაბამისი დანიშნები უნდა გააკეთოს უმაღლესი სასამართლოს რანგით შემდეგმა წევრმა, რომელიც არ იქნება მონაწილე მხარეთაგან ერთ-ერთის მოქალაქე.

(5) სამედიატორო სასამართლო გადაწყვეტილებას იღებს ხმათა უმრავლესობით. ეს გადაწყვეტილება აუცილებელი იქნება ორივე მხარისათვის. მონაწილე მხარეთაგან თითოეული უზრუნველყოფს სასამართლოს თავისი წევრის და სამედიატორო პროცესებში თავისი წარმომადგენლობის მატერიალურ ანაზღაურებას. თავმჯდომარისა და სხვა დარჩენილ ხარჯებს ორივე მხარე გაინაწილებს თანაბრად. სამედიატორო სასამართლოს თავისი გადაწყვეტილებით შეუძლია ხარჯები გადაინაწილოს და ერთ-ერთ მონაწილე მხარეს ხარჯების გადახდის უფრო დიდი წილის მიაკუთვნოს, და ეს გადაწყვეტილება ორივე მხარეს ავალდებულებს. სამედიატორო სასამართლო თავთონ აწესებს თავის პროცედურებს.

მ უ ხ ლ ა 10

სუბროგაცია

(1) თუ ერთ-ერთი მონაწილე მხარე ან მის მიერ დანიშნული შუამავალი (პირველი მონაწილე მხარე) ახდენს გადახდას გარანტიით

გაცემულ კაპიტალდაბანდებაზე მეორე მონაწილე მხარის (მეორე მონაწილე მხარე) ტერიტორიაზე, მეორე მონაწილე მხარემ უნდა აღიაროს:

(ა) პირველ მონაწილე მხარისათვის დაზღვეული მხარის ყველა უფლებებისა და პრეტენზიების გადაცემა კანონით ან იურიდიული გარიგებით, და

(ბ) რომ პირველი მონაწილე მხარე უფლებამოსილია გამოსყენოს ეს უფლებები და წამოაყენოს პრეტენზიები სუბსოვაცის საშუალებით ასევე, როგორც დაზღვეულ მხარეს.

(2) პირველ მონაწილე მხარეს ნებისმიერ შემთხვევაში მიენიჭება ასეთივე რეჟიმი:

(ა) უფლებებსა და პრეტენზიებისადმი დამოკიდებულებაში, რომლებიც მან მიიღო ზემოთ მოხსენიებულა გადაცემის გზით და

(ბ) ყოველგვარ გადასახადებთან დამოკიდებულებაში, რომლებიც მან მიიღო ამ უფლებებისა და პრეტენზიების აღსრულების საფუძველზე.

როგორც დაზღვეულ მხარეს ჰქონდა უფლება მიეღო თავისი უფლებამოსილებით მოცემული ხელშეკრულების საშუალებით კაპიტალდაბანდებასთან და მისგან მიღებულ შემოსავალთან დაკავშირებით.

(3) ნებისმიერი გადახდები, რომლებიც მიღებულია არაკონვერტირებადი ვალუტის სახით პირველი მონაწილე მხარის მიერ, მიღწეული უფლებებისა და პრეტენზიების თანახმად, უნდა იყოს გამოსადეგი პირველი მონაწილე მხარის მიერ ნებისმიერი ხარჯის გაწვევასთვის მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე.

მ უ ხ ლ ი II

სხვა წესების გამოყენება

თუ რომელიმე მონაწილე მხარის კანონმდებლობა ან მონაწილე მხარეების აწ არსებული ან შემდგომში ჩამოყალიბებული ურთიერთვალდებულებები საერთაშორისო სამართლის საფუძველზე, წინამდებარე ხელშეკრულების დამატებით, შეიცავენ ზოგად ან სპეციფიკურ დებულებებს, რომლებიც ანიჭებენ მეორე მონაწილე მხარის მოქალაქეების ან კომპანიების კაპიტალდაბანდებას უფრო ხელსაყრელ რეჟიმს, ვიდრე იძლევა წინამდებარე ხელშეკრულება. მაშინ მოცემული დებულებები უნდა პრევალირებდეს წინამდებარე ხელშეკრულების შესაბამის დებულებებზე, იმდენად, რამდენადაც ისინი მეტად ხელსაყრელი არიან.

მ უ ხ ლ ი 12

მოქმედების ზონა

აღნიშნული ხელშეკრულების ხელმოწერის დღიდან, ან ამის შემდეგ ნებისმიერ დროს, ხელშეკრულების დებულებები შეიძლება გააგრძელდეს იმ ტერიტორიებზე, რომელთა საგარეო უროიერთობებზეც გაერთიანებულმა საშეფოს მთავრობაა პასუხისმგებელი, რაც შეთანხმდება მონაწილე მხარეთა შორის ნოტების გაცვლით.

მ უ ხ ლ ი 13

ძალაში შესვლა

აღნიშნული ხელშეკრულება ძალაში შედის ხელმოწერის დღიდან.

მ უ ხ ლ ი 14

მოქმედების ვადა და შეწყვეტა

ეს ხელშეკრულება ძალაში რჩება ათი წლის განმავლობაში. ამის შემდეგ უნდა გაგრძელდეს მანამდე, სანამ ამოიწურება თორმეტი თვე იმ დღიდან, როდესაც ნებისმიერი მონაწილე მხარე მეორეს გაუგზავნის შეტყობინებას ამ ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის შესახებ. იმ კაპიტალდაბანდებებთან მიმართებაში, რომლებიც განხორციელებული იყო წინამდებარე შეთანხმების მოქმედების შეწყვეტამდე, ხელშეკრულების დებულებები დარჩება მოქმედებაში მისი ანულისების თარიღიდან შემდეგი ოცი წლის განმავლობაში და შემდგომში საყოველთაო საერთაშორისო სამართლის წესების გამოყენებაში დარღვევის გარეშე.

ამის დასტურად, შესაბამისი მთავრობების მიერ სათანადო უფლებამოსილებით აღჭურვილმა ქვემოთ ხელისმომწერებმა ხელი მოვაწერეთ აღნიშნულ ხელშეკრულებას.

სელმოწერილია 1995 წლის 15 თებერვალს, ქ. ლონდონში ინგლისურ და ქართულ ენებზე, ამავე დროს ორივე ტექსტს აქვს თანაბარი ძალა.

დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ
არლანდიის გაერთიანებული სამეფოს
მთავრობის სახელით

JOHN MAJOR

საქართველოს რესპუბლიკის
მთავრობის სახელით

E. SHEVARDNADZE

[TRADUCTION — TRANSLATION]

ACCORD¹ ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE DU NORD ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE GÉORGIE RELATIF À L'ENCOURAGEMENT ET À LA PROTECTION DES INVESTISSEMENTS

Le Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et le Gouvernement de la République de Géorgie,

Désireux de créer des conditions favorables à l'accroissement des investissements effectués par des ressortissants ou des sociétés de l'un des deux Etats sur le territoire de l'autre,

Reconnaissant qu'un accord international relatif à l'encouragement et à la protection réciproque de ces investissements est de nature à stimuler l'initiative économique individuelle et à augmenter la prospérité des deux Etats,

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier

DÉFINITIONS

Aux fins du présent Accord :

a) Le terme « investissement » désigne toutes les catégories d'avoirs et notamment mais non exclusivement :

- i) Les biens meubles et immeubles ainsi que tous les autres droits réels tels qu'hypothèques, nantissemments et droits de gage;
- ii) Les parts, actions, valeurs, obligations d'une société ou toute autre forme de participation au capital social de ladite société;
- iii) Les créances pécuniaires ou créances relatives à toute prestation contractuelle présentant une valeur financière;
- iv) Les droits de propriété intellectuelle, clientèle et procédés et connaissances techniques;
- v) Les concessions commerciales ou industrielles accordées par voie législative ou contractuelle, y compris les concessions relatives aux ressources naturelles (prospection, culture, extraction ou exploitation).

Une modification de la forme sous laquelle les avoirs sont investis ne porte pas atteinte à leur qualité d'investissements et le terme « investissement » comprend tous les investissements effectués avant ou après l'entrée en vigueur du présent Accord;

¹ Entré en vigueur le 15 février 1995 par la signature, conformément à l'article 13.

b) Le terme « revenus » désigne les montants produits pendant une période déterminée par un investissement, y compris notamment mais non exclusivement les bénéfices, intérêts, plus-values, dividendes, redevances et droits;

c) Le terme « ressortissants » désigne :

- i) Dans le cas de la République de Géorgie, les Géorgiens au sens que leur donne la législation de la République de Géorgie;
- ii) Dans le cas du Royaume-Uni, les personnes physiques dont la qualité de ressortissants du Royaume-Uni découle de la législation en vigueur au Royaume-Uni;

d) Le terme « sociétés » désigne :

- i) Dans le cas de la République de Géorgie, toute personne morale exerçant une activité économique, que cette activité ait ou non le profit pour objet;
- ii) Dans le cas du Royaume-Uni, les sociétés enregistrées, compagnies, firmes et associations enregistrées ou constituées conformément à la législation en vigueur dans toute partie du Royaume-Uni ou sur tout territoire auquel l'application du présent Accord est étendue en vertu des dispositions de l'article 12;

e) Le terme « territoire » signifie :

- i) Dans le cas de la République de Géorgie, la République de Géorgie, y compris les eaux territoriales et toute zone maritime contiguë à la limite extérieure de ces eaux qui a été ou pourra être à l'avenir désignée par la législation nationale de la République de Géorgie, comme zone sur le fond marin, le sous-sol et les ressources naturelles de laquelle la République de Géorgie peut, conformément au droit international, exercer des droits;
- ii) Dans le cas du Royaume-Uni, la Grande-Bretagne et l'Irlande du Nord, y compris les eaux territoriales et toute zone maritime située au-delà de ces eaux qui a été ou pourra être à l'avenir désignée par la législation nationale du Royaume-Uni, conformément au droit international, comme zone sur le fond marin et le sous-sol ainsi que les ressources naturelles de laquelle le Royaume-Uni peut exercer des droits ainsi que tout territoire auquel l'application du présent Accord est étendue en vertu des dispositions de l'article 12.

Article 2

ENCOURAGEMENT ET PROTECTION DES INVESTISSEMENTS

1. Chacune des Parties contractantes encouragera les ressortissants ou sociétés de l'autre Partie contractante à investir des capitaux dans son territoire, créera les conditions favorables à cet effet et, sous réserve de son droit d'exercer les pouvoirs que lui confère sa législation, autorisera l'entrée de ces capitaux.

2. Chacune des Parties contractantes accordera en tout temps un traitement juste et équitable aux investissements des ressortissants ou sociétés de l'autre Partie et en assurera la protection et la sécurité totales sur son territoire. Aucune des Parties contractantes ne préjudiciera de quelque manière, par des mesures abusives ou discriminatoires, la gestion, le service, l'affectation, la jouissance ou l'aliénation des investissements effectués sur son territoire par des ressortissants ou sociétés de l'autre Partie contractante. Chacune des Parties contractantes respectera toutes les obligations par elle acceptées en ce qui concerne les investissements effectués par des ressortissants ou sociétés de l'autre Partie contractante.

Article 3

TRAITEMENT NATIONAL ET CLAUSE DE LA NATION LA PLUS FAVORISÉE

1. Aucune des Parties contractantes ne soumettra sur son territoire les investissements ni les revenus de ressortissants ou sociétés de l'autre Partie contractante à un traitement moins favorable que celui qu'elle accorde aux investissements ou aux revenus de ses propres ressortissants ou sociétés ou à ceux de ressortissants ou sociétés d'un Etat tiers.

2. Aucune des Parties contractantes ne soumettra sur son territoire les ressortissants ou sociétés de l'autre Partie contractante, en ce qui concerne la gestion, l'entretien, l'utilisation, la jouissance ou l'aliénation de leurs investissements, à un traitement moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres ressortissants ou sociétés ou à ceux d'un Etat tiers.

3. Pour lever toute incertitude, il est précisé que le traitement prévu aux paragraphes 1 et 2 ci-dessus s'appliquera aux dispositions des articles premier à 11 du présent Accord.

Article 4

INDEMNISATION POUR PERTES

1. Les ressortissants ou sociétés de l'une des Parties contractantes qui, du fait d'une guerre ou d'un autre conflit armé, d'une révolution, d'un état d'urgence nationale, d'une insurrection ou d'émeutes sur le territoire de l'autre Partie contractante, subiraient des pertes sur les investissements qu'ils ont effectués sur le territoire de cette autre Partie contractante bénéficieront, de la part de cette dernière, d'un traitement non moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres ressortissants ou sociétés ou à ceux d'un Etat tiers, en ce qui concerne la restitution, l'indemnisation, la réparation ou tout autre règlement. Les sommes versées à ce titre seront librement transférables.

2. Sans préjudice des dispositions du paragraphe 1 du présent article, les ressortissants ou sociétés d'une Partie contractante qui, dans l'un des cas visés dans ledit paragraphe, auront subi des pertes sur le territoire de l'autre Partie contractante du fait

a) De la réquisition de leurs biens par ses forces ou autorités; ou

b) De la destruction de leurs biens par ses forces ou autorités, qui ne résulterait pas de combats ou n'aurait pas été exigée par la situation, se verront accorder leur restitution ou une indemnité raisonnable. Les sommes versées à ce titre seront librement transférables.

Article 5

EXPROPRIATION

1. Les investissements de ressortissants ou sociétés d'une des Parties contractantes ne seront pas nationalisés, expropriés ni soumis à des mesures équivalant à une nationalisation ou une expropriation (ci-après dénommées « expropriation ») sur le territoire de l'autre Partie contractante, sauf pour cause d'utilité publique liée

aux besoins internes de cette autre Partie contractante et moyennant une indemnisation prompte, adéquate et effective. L'indemnité devra être égale à la valeur qu'avait l'investissement exproprié immédiatement avant la date de l'expropriation ou avant celle à laquelle le public a eu connaissance du projet d'expropriation si celle-ci précède celle-là; elle comprendra les intérêts calculés au taux commercial jusqu'à la date du paiement, sera versée sans délai et sera effectivement réalisable et librement transférable. Le ressortissant ou la société en cause aura le droit, en vertu de la législation de la Partie contractante procédant à l'expropriation, de soumettre son cas et l'évaluation de son investissement à une instance judiciaire ou un autre organe indépendant de ladite Partie pour qu'ils soient examinés dans les meilleurs délais conformément aux principes énoncés dans le présent paragraphe.

2. Lorsqu'une Partie contractante expropriera les avoirs d'une société qui a été enregistrée ou constituée conformément à la législation en vigueur sur toute partie de son territoire et dont des ressortissants ou des sociétés de l'autre Partie contractante détiennent des actions, elle devra faire en sorte que les dispositions du paragraphe 1 du présent article soient appliquées dans toute la mesure nécessaire pour que soit garantie auxdits ressortissants ou sociétés de l'autre Partie contractante détenant les actions susmentionnées une indemnisation prompte, adéquate et effective au titre de leur investissement.

Article 6

RAPATRIEMENT DES INVESTISSEMENTS ET DES REVENUS

Chaque Partie contractante, en ce qui concerne les investissements, garantira aux ressortissants ou sociétés de l'autre Partie contractante le droit de transférer sans aucune restriction leurs investissements et leurs revenus. Les transferts seront effectués sans retard dans la monnaie convertible dans laquelle le capital aura été initialement investi, ou dans toute autre monnaie convertible choisie d'un commun accord par l'investisseur et la Partie contractante concernée. A moins que ledit investisseur n'accepte qu'il en soit autrement, les transferts seront effectués au taux de change applicable à la date du transfert, conformément aux règlements de change en vigueur.

Article 7

EXCEPTIONS

Les dispositions du présent Accord concernant l'octroi d'un traitement non moins favorable que celui accordé aux ressortissants ou sociétés de l'une ou l'autre Partie contractante ou à ceux d'un Etat tiers, ne seront pas interprétées comme obligeant une Partie contractante à étendre aux ressortissants ou sociétés de l'autre Partie le bénéfice de tout traitement, préférence ou privilège résultant

a) De sa participation actuelle ou future à une union douanière ou à un accord international analogue existant ou futur, auquel l'une ou l'autre Partie contractante est ou pourra devenir partie; ou

b) De tout accord ou arrangement international portant en totalité ou principalement sur la fiscalité, ou de toute législation interne portant en totalité ou principalement sur la fiscalité.

*Article 8***RENOI DEVANT LE CENTRE INTERNATIONAL POUR LE RÈGLEMENT
DES DIFFÉRENDS RELATIFS AUX INVESTISSEMENTS**

1. Chacune des Parties contractantes consent par les présentes à soumettre au Centre international pour le règlement des différends relatifs aux investissements (ci-après dénommé « le Centre »), en vue de leur règlement par voie de conciliation ou d'arbitrage conformément à la Convention pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre Etats et ressortissants d'autres Etats, ouverte à la signature à Washington, D.C., le 18 mars 1965¹, les différends éventuels de caractère juridique entre ladite Partie contractante et un ressortissant ou une société de l'autre Partie contractante, et concernant un investissement de ce ressortissant ou de cette société dans le territoire de ladite Partie.

2. Tant que la République de Géorgie ne sera pas devenue partie à la Convention mentionnée au paragraphe 1 du présent article, les différends visés dans ce paragraphe seront soumis au Centre en vertu des règles régissant le Mécanisme supplémentaire pour l'administration de procédures de conciliation, d'arbitrage ou de constatation des faits par le Secrétariat du Centre (Règles relatives au Mécanisme supplémentaire).

3. Une société enregistrée ou constituée conformément à la législation en vigueur dans le territoire de l'une des Parties contractantes, et dont la majorité des parts était détenue, avant que ne survienne le différend, par des ressortissants ou des sociétés de l'autre Partie contractante, sera, conformément à l'alinéa *b* du paragraphe 2 de l'article 25 de la Convention, traitée, aux fins de la Convention, comme une société de l'autre Partie contractante.

4. Dans le cas où un différend de cette nature se produirait et ne pourrait être réglé dans les trois mois entre les parties au différend, par les voies de recours internes ou par tout autre moyen, chaque Partie contractante pourra, si le ressortissant ou la société en cause consent lui aussi par écrit à soumettre le différend au Centre aux fins de règlement par voie de conciliation ou d'arbitrage conformément à la Convention, engager une procédure en adressant une demande à cet effet au Secrétaire général du Centre, comme prévu aux articles 28 et 36 de la Convention. En cas de désaccord sur le point de savoir si la conciliation ou l'arbitrage constitue la procédure la plus appropriée, le ressortissant ou la société en cause aura le droit de choisir. La Partie contractante qui est partie au différend ne pourra exciper, à aucun stade de la procédure ou de l'application d'une sentence, du fait que le ressortissant ou la société qui est l'autre Partie au différend a reçu, en vertu d'un contrat d'assurance, une indemnité au titre de tout ou partie de ses pertes.

5. Aucune des deux Parties contractantes ne pourra prétendre au règlement par la voie diplomatique d'un différend soumis au Centre, sauf si :

a) Le Secrétaire général du Centre, ou encore une commission de conciliation ou un tribunal arbitral constitués par le Centre, décident que le différend ne relève pas de la compétence du Centre; ou si

b) L'autre Partie contractante n'observe pas ou ne respecte pas la sentence rendue par un tribunal arbitral.

¹ Nations Unies, *Recueil des Traités*, vol. 575, p. 159.

Article 9

DIFFÉRENDS ENTRE LES PARTIES CONTRACTANTES

1. Les différends entre les Parties contractantes concernant l'interprétation ou l'application du présent Accord devront, si possible, être réglés par la voie diplomatique.

2. Si un différend entre les Parties contractantes ne peut être réglé de cette manière, il sera soumis à un tribunal arbitral à la demande de l'une ou l'autre Partie contractante.

3. Ce tribunal arbitral sera constitué de la manière suivante pour chaque cas. Dans les deux mois suivant la réception de la demande d'arbitrage, chaque Partie contractante désignera un membre du tribunal. Les deux membres choisiront ensuite un ressortissant d'un Etat tiers qui, avec l'agrément des deux Parties contractantes, sera nommé Président du tribunal. Le Président devra être nommé dans les deux mois suivant la date de la désignation des deux autres membres.

4. Si, dans les délais spécifiés au paragraphe 3 du présent article, il n'a pas été procédé aux désignations voulues, chacune des Parties contractantes pourra, à défaut de tout autre accord, prier le Président de la Cour internationale de Justice de procéder aux désignations nécessaires. Si le Président est ressortissant de l'une des Parties contractantes ou s'il est empêché de toute autre manière de s'acquitter de ladite fonction, le Vice-Président sera prié de procéder aux désignations nécessaires. Si le Vice-Président est ressortissant de l'une des Parties contractantes ou s'il est lui aussi empêché de s'acquitter de cette fonction, il appartiendra au membre le plus ancien de la Cour internationale de Justice qui n'est ressortissant d'aucune des Parties contractantes de procéder aux désignations nécessaires.

5. Le tribunal arbitral statuera à la majorité et sa sentence aura force obligatoire pour les deux Parties contractantes. Chaque Partie contractante prendra à sa charge les frais du membre du tribunal qu'elle aura désigné ainsi que les frais de sa représentation dans la procédure arbitrale; les frais du Président ainsi que les autres frais seront assumés à parts égales par les deux Parties contractantes. Toutefois, le tribunal arbitral pourra, dans sa sentence, ordonner qu'une proportion plus importante des frais soit prise en charge par l'une des Parties contractantes et une telle décision aura force obligatoire pour les deux Parties contractantes. Le tribunal arrêtera lui-même sa procédure.

Article 10

SUBROGATION

1. Si l'une des Parties contractantes ou l'organisme désigné par elle (« la première Partie contractante ») effectue un paiement au titre d'une indemnité accordée à raison d'un investissement sur le territoire de l'autre Partie contractante (« la deuxième Partie contractante »), la deuxième Partie contractante reconnaîtra

a) La cession à la première Partie contractante par voie de loi ou de transaction juridique, de tous les droits et prétentions de la partie indemnisée; et

b) Le droit pour la première Partie contractante de faire valoir par subrogation, dans la même mesure que la partie indemnisée, lesdits droits et prétentions.

2. La première Partie contractante bénéficiera en toutes circonstances du traitement en ce qui concerne :

a) Les droits et prétentions à elle subrogés en vertu de la cession; et

b) Les paiements reçus au titre desdits droits et prétentions, auquel la partie indemnisée avait droit en vertu du présent Accord pour ce qui est de l'investissement concerné et des revenus y afférents.

3. Tout paiement reçu en monnaie non convertible par la première Partie contractante au titre des droits et prétentions acquis sera à sa libre disposition pour la couverture de toute dépense encourue sur le territoire de la deuxième Partie contractante.

Article 11

APPLICATION D'AUTRES RÈGLES

Si les dispositions législatives de l'une ou l'autre des Parties contractantes ou les obligations qui lui incombent en vertu du droit international, qu'elles soient actuellement en vigueur ou contractées par la suite entre les Parties contractantes en sus du présent Accord, contiennent des règles, d'ordre général ou spécifique, conférant aux investissements effectués par des ressortissants ou des sociétés de l'autre Partie contractante un traitement plus favorable que celui que prévoit le présent Accord, lesdites règles prévaudront sur les dispositions du présent Accord dans la mesure où elles sont plus favorables.

Article 12

EXTENSION TERRITORIALE

A la date de la signature du présent Accord ou à toute autre date ultérieure, les dispositions du présent Accord pourront être étendues aux territoires dont le Gouvernement du Royaume-Uni assure les relations diplomatiques, et dont les Parties contractantes pourront être convenues par échange de notes.

Article 13

ENTRÉE EN VIGUEUR

Le présent Accord entrera en vigueur le jour de sa signature.

Article 14

DURÉE ET DÉNONCIATION

Le présent Accord restera en vigueur pendant une période de 10 ans et le demeurera ensuite jusqu'à l'expiration d'un délai de 12 mois à compter de la date à laquelle l'une des Parties contractantes aura notifié par écrit à l'autre son intention de le résilier. Toutefois, en ce qui concerne les investissements effectués pendant la durée de validité de l'Accord, ses dispositions continueront à s'appliquer pendant une période de 20 ans à compter de la date de sa dénonciation et sans préjudice de l'application ultérieure des règles du droit international général.

EN FOI DE QUOI les soussignés, dûment habilités à cet effet par leurs Gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord.

FAIT à Londres, ce 15 février 1995, en double exemplaire, en langues anglaise et géorgienne, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement
du Royaume-Uni de Grande-Bretagne
et d'Irlande du Nord :

JOHN MAJOR

Pour le Gouvernement
géorgien :

E. CHEVARDNADZE
